

Forslag

til

Lov om Statens Uddannelsesstøtte.

Fremsat den 10. februar 1976 af

Freddy Madsen (DKP), Fuglsang (DKP) og Ib Nørlund (DKP).

Kapitel 1. Lovens område.

§ 1. I henhold til denne lov yder staten efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, støtte til elever og studerende, der efter undervisningspligtens ophør gennemgår en offentligt anerkendt uddannelse i eller, efter særlige regler, uden for Danmark.

§ 2. Støtten ydes i form af stipendier og lån.

Stk. 2. Stipendierne kan ydes som trangstipendier, der tildeles afhængigt af ansøgers og hans forældres (forsørgeres) indtægts- og formueforhold, og som grundstipendier, der tildeles alene afhængigt af ansøgerens økonomiske forhold.

Stk. 3. Lånene kan være rentefrie i uddannelsesperioden og forrentede efter uddannelsens afslutning (lån I) eller forrentede både i uddannelsesperioden og efter uddannelsens afslutning (lån II), jfr. dog § 10.

Stk. 4. Statens Uddannelsesstøtte udreder stempelafgiften for de i stk. 3 nævnte lån. De forrentes med 1 pct. over den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte diskonto.

§ 3. Til elever under 20 år ydes støtten udelukkende i form af stipendier.

Stk. 2. Til elever, der er fyldt 20 år, samt til studerende ydes støtten i form af stipendier og lån.

§ 4. Staten kan yde garanti for uddannelsessøgendes studielån i banker og sparekasser. Ud over lånebeløbet omfatter garan-

ten de renter, omkostninger m.v., der følger af låneforholdet. For denne støtteordning fastsætter undervisningsministeren særlige regler.

Kapitel 2. Administrationen.

§ 5. Administrationen af uddannelsesstøtten varetages af en institution under undervisningsministeriet, Statens Uddannelsesstøtte, der ledes af en direktør.

Stk. 2. Til bistand for Statens Uddannelsesstøtte nedsættes der ved de enkelte uddannelsesinstitutioner stipendienævn, hvori repræsentanter for lærere og uddannelsessøgende skal have sæde.

§ 6. Undervisningsministeren nedsætter rådet for uddannelsesstøtten, der består af en formand og 17 andre medlemmer. Blandt medlemmerne, som beskikkes for et tidsrum af 4 år, skal der være personer med særligt kendskab til støtte til uddannelsessøgende, de uddannelsessøgendes økonomiske og sociale forhold, støttens statsfinansielle betydning samt uddannelsesforhold i almindelighed.

Stk. 2. Rådet har til opgave at rådgive undervisningsministeren og Statens Uddannelsesstøtte.

§ 7. Afgørelser truffet af Statens Uddannelsesstøtte kan indbringes for ankenævnet for uddannelsesstøtten, der træffer den endelige administrative afgørelse.

Stk. 2. Ankenævnet består af en dommer som formand og 2 andre medlemmer, der har særligt kendskab til uddannelsesstøtte

Medlemmerne beskikkes af undervisningsministeren for et tidsrum af 4 år.

§ 8. Undervisningsministeren bestemmer forretningsområdet for Statens Uddannelsesstøtte og for rådet for uddannelsesstøtten og kan fastsætte forretningsorden for rådet og for ankenævnet.

Kapitel 3. Oplysningspligt, sanktioner og umyndiges lånoptagelser.

§ 9. Uddannelsessøgende, der søger støtte, skal meddele alle oplysninger om deres økonomiske og uddannelsesmæssige forhold, som er af betydning for støttetildelingen, og om senere ændringer i disse forhold.

Stk. 2. Meddeler en uddannelsessøgende urigtige eller mangelfulde oplysninger om de i stk. 1 nævnte forhold, eller undlader han at give meddelelse om ændringer heri, kan Statens Uddannelsesstøtte kræve beløb, der med urette er oppebåret, tilbagebetalt. Statens Uddannelsesstøtte kan endvidere bestemme, at den pågældende i en vis periode eller for stedse skal være udelukket fra at modtage støtte. Det samme gælder, såfremt den uddannelsessøgende har overtrådt vilkår for tidligere modtaget støtte.

§ 10. Såfremt værgen for en uddannelsessøgende uden rimelig grund nægter at godkende optagelse af lån efter §§ 2 og 4, kan justitsministeren eller den, han bemyndiger dertil, tillade, at lånet optages.

§ 11. Kan en uddannelsessøgende ikke opnå forældrenes tilladelse til, at skattevæsenet meddeler oplysninger om disses ind-

tægts- og formueforhold til brug for ansøgning om uddannelsesstøtte, kan Statens Uddannelsesstøtte kræve sådanne oplysninger hos skattevæsenet.

Kapitel 4. Regulering af bevillinger og støtteordningens udbygning.

§ 12. Statens bevillinger til stipendier efter denne lov reguleres på de årlige bevillingslove i forhold til stødfundne ændringer i antallet af uddannelsessøgende og i reguleringspristallet samt forældreindkomsterne.

§ 13. Undervisningsministeren bemyndiges til på grundlag af årlige merbevillinger til uddannelsesstøtte efter denne lov at iværksætte en etapevis gennemførelse af en generel støtteordning, der sigter mod ved stipendier i fuldt omfang at dække de uddannelsessøgendes faktiske leveomkostninger.

Kapitel 5. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 14. Stipendier til elever i 10. skoleår ved statsskoler, kommunale skoler, private realskoler, gymnasieskoler samt friskoler ydes af kommunerne. Staten yder tilskud til de afholdte udgifter, for så vidt stipendie-modtagerne er over den undervisningspligtige alder.

§ 15. Loven træder i kraft den 1. august 1976.

Stk. 2. Lov nr. 113 af 9. april 1975 om Statens Uddannelsesstøtte ophæves.

Stk. 3. I lov nr. 310 af 26. juni 1975 ophæves § 1, nr. 7 (ungdomsydelse).

Bemærkninger til lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslaget.

Til § 1.

Paragraffen er ændret således, at den svarer til formuleringen i den gamle lov (lov nr. 262 af 4. juni 1970), dog således at ordene „mindre bemidlede“ fra den gamle lov er fjernet.

Erfaringerne med den i foråret gennemførte ungdomsydelse viser dels, at et absolut utilstrækkeligt antal elever får uddannelsesstøtte, og dels at støtten i de fleste kommuner ligger under de 7.000 kr., der i forvejen er en forringelse i forhold til de børnetil-

skud og den stipendiestøtte, gruppen 16-18-årige tidligere kunne modtage.

Ordene „mindre bemidlede“ fra den gamle lov er fjernet, idet staten principielt bør sikre alle økonomisk dækning, og omfanget af denne bevilling dels må fastsættes i loven og dels i de efterfølgende bevillinger.

Til § 2.

Paragraffen er ændret, således at den næsten svarer til formuleringen i den gamle lov (se oven-

nævnte), d.v.s. at uddannelsesstøtten ydes på 3 måder: 1) Stipendiestøtte, der omfatter alle uddannelser, samt 2) statslån, der er rentefrie i uddannelses-tiden og som ydes til studerende over 20 år og her udgør 50 pct. af uddannelsesstøtten, og 3) gennem banker og sparekasser ved statsgaranti. Som det fremgår senere af lovforslaget, er disse rent midlertidige (størrelsen fastsættes efter forhandlinger mellem staten og de private pengeinstitutter), og skal afvikles over en 3 (5)-årig periode i takt med uddannelsesstøttens udbygning. Denne sidste „ydelse“, der ikke er trangsbestemt, bør ydes således, at de uddannelsessøgende, der modtager maksimums-støtte, kan suppleres med denne op til de faktiske leveomkostninger, i øjeblikket ca. 28.000 kr. De statsgaranterede banklån ydes kun til studerende og elever over 20 år.

Til § 3.

Er hentet fra den gamle lov og uddyber støtte-grupperne, der er omtalt i § 2. Er indføjet inden kap. om administration.

Til § 4.

Vedrører hvem statsgarantien omfatter og giver regler, der vedrører garantiens omfang. Dette er tilsvarende indføjet inden kapitlet om administration.

Til § 5.

Svarer til den gældende lovs § 3.

Til § 6.

Svarer til den gældende lovs § 4.

Til § 7.

Svarer til den gamle formulering, hvilket indebærer, at den begrænsning af ankenævnets arbejds-område, der er indføjet i den nuværende lovs § 5, stk. 1, ophæves, og at ankenævnet dermed kan be-handle samtlige sager, der indbringes.

Til §§ 8, 9, 10 og 11.

Svarer til den gældende lovs §§ 6, 7, 8 og 9.

Til kapitel 4.

Kapitel 4 i den gældende lov, der slår den tidligere lovs to kapitler om støtteordningens regulering og udbygning sammen i ét kapitel og én paragraf, foreslås ændret til 2 paragraffer (§§ 12 og 13).

Til § 12.

Svarer til den gældende lovs § 10, stk. 1, dog med den tilføjelse, som vedrører indkomstudviklingen i forældreindkomsten, der medtages som en størrelse, der årligt justeres, således at den svarer til den stedfundne indkomstudvikling. Forældreindtægts-grænsen ændres fra 40.000 kr.-80.000 kr. til 60.000 kr.-100.000 kr.

Til § 13.

Paragraffen vedrører støtteordningens udbygning, og formuleringen er hentet fra den gamle lovs § 12, dog med den ændring at den tidligere formulering „i rimeligt omfang at dække de uddannelsessøgendes nødvendige leveomkostninger“ er ændret til „i fuldt omfang at dække de uddannelsessøgendes faktiske leveomkostninger“. Formålsformuleringen indebærer således en gradvis udbygning af uddannelses-støtten, til den sikrer fuld dækning for faktiske leve-omkostninger for et ungt menneske. Endvidere ligger der i tillægsformuleringen en præcisering af, at den gradvise afskaffelse af de nuværende statsgaran-terede banklån sker sammenhængende med en fuld udbygning af uddannelsesstøtten. En sådan gradvis forøgelse af bevillingerne må ske inden for en nær-mere fastsat tidsperiode, her foreslås 3 år (5 år?), og sammenhængende med, at der sker en øget be-skatning af de højere indkomster, d.v.s. arbejdsfri indtægter, indtægter ved spekulation samt en skær-pelse af indkomstskatten.

Til § 14.

Ydelse af stipendier til elever i 10. klasse tænkes lagt ud til kommunerne, men således at staten yder tilskud.

Til § 15.

Da loven gælder for alle unge under uddannelse, som er over den undervisningspligtige alder, bort-falder behovet for ungdomsydelsen, hvorfor den foreslås ophævet, jfr. bemærkningerne til § 1 ovenfor.